

Maruša Korpič Lesjak¹**OD ZDRAVILSTVA DO LEKARNIŠTVA****Lekarništvo na Ormoškem**

V Ormožu so tako kot drugod v preteklih stoletjih skrbeli za zdravstveno oskrbo meščanov, kot je to bilo običajno v drugih mestih na Štajerskem.

Uvod

Farmacija (tudi zdraviloslovje in starogrško φάρμακον: fármakon - zdravilo) je znanstvena veda o zdravilih. Nanaša se na izdelavo zdravil in njihovo uporabo v zdravstvu. V zgodovini so bili farmacevti predvsem izdelovalci zdravil po naročilu bolnikov. Danes so farmacevti strokovnjaki na področju načrtovanja, izdelave, distribucije in uporabe zdravil. Z nastankom farmacevtskih tovarn konec 19. stoletja se je začela zmanjševati vloga farmacevta kot izdelovalca zdravil v lekarnah. Tudi danes lekarnarji vse manj izdelujejo in vse več izdajajo zdravila. Pri že pripravljenih zdravilih, predpisanih na recept, je farmacevt strokovno in materialno odgovoren za pravilno izdajo, ki naj poleg tehnične pravilnosti tudi odpravi dvome o primernosti, učinkovitosti in varnosti zdravljenja z zdravili, obenem pa spodbudi uporabo zdravil skladno z zdravnikovo zdravstveno namero.²

Simbol farmacije je sestavljen iz čaše HYGIEIE - boginje zdravja v grški mitologiji, ki jo ovija kača, simbol modrosti, zdravja, dolgega življenja.³

¹Maruša Korpič Lesjak, dijakinja Gimnazije Ptuj, Volkmerjeva 15, 2250 Ptuj.

²Zgodovina farmacije. Najdeno 22.3.2012 na spletnem naslovu: eduwiki.si/tiki/index.php?page=Zgodovina+-Farmacije.

³Grška božanstva. Najdeno 22.3.2012 na spletnem naslovu: www.motopajer.com/.../GRCIJA%20BOZANSTVA.html.

Zgodovina farmacije⁴

Lekarna je kot zakladnica zdravja. Razvijala se je postopoma skozi stoletja. Korenine sodobnih lekarn segajo v davnino, ko so zdravilci in vrachi na podlagi poskusov in napak ugotavljali, katere rastline skrivajo v sebi strup in kateri so tisti darovi narave, s katerimi lahko oskrbijo rano ali pozdravijo dušič kašelja. Hitro pokvarljive zdravilne mezge je skozi stoletja plemenitila kemija, ki je bila tudi vzrok za rojstvo farmacije, kot jo poznamo danes. Tako so sami pripravljali zdravila. Pri naših slovanskih prednikih najdemo balija, zdravilca, ki ga srečamo v Brižinskih spomenikih. V tistih časih se je zdravilcu reklo vrach, kar v stari cerkveni slovanščini pomeni zdraviti. V davnih časih so sami zdravili.

Do 3. stoletja pr.n.št. so bili prepričani, da je bolezen božja kazen. Ko je kdo zbolel, mu nihče ni hotel pomagati ali se ga dotikati, saj so verjeli, da bo božja kazen prešla tudi nanje. Takrat je v stari Grčiji živel nenavaden človek, imenovan Eskulap, ki je prvi začel razmišljati o zdravljenju bolnikov. Grki so ga zaradi njegovih prizadevanj in truda spoštovali in ga zaradi izjemnega zdravniškega znanja pozneje uvrstili celo med polbogove. Cenjena je bila tudi njegova hčerka Higieja. Po smrti so mu postavljali kipe in verjeli, da lahko zdravi tudi prisotnost njegovega kipa. Nekateri vrachi, ki

⁴Zgodovina farmacije. Najdeno 22.3.2012 na spletnem naslovu: eduwiki.si/tiki/index.php?page=Zgodovina+-Farmacije.

so zdravili z rastlinami, zagovori in s čaranjem, so v prepričanju, da lahko človekova duša pride iz kipa v telo kače, vzgajali različne kače, jih ovijali okrog Eskulapovih kipov in jih prodajali kot posvečene. Zato je kača oziroma dve kači, oviti okrog palice, še danes simbol zdravstva. Kače so mitološko pomembne tudi zato, ker simbolizirajo strup. Zdravilo in strup sta si bližu.

Že stari Egipčani so poznali nekatera zdravila, zlasti anorganska, ki bi jih lahko uporabljali še danes, na primer bakrove spojine, znana antiseptična sredstva, pa tudi opij in mandragoro ter druge pomembne zdravilne rastline. Stari Grki so egipčansko znanje nasledili, a v primerjavi s svojimi predhodniki niso več mešali vraževerja z znanostjo. S tem so postavili temelje današnji medicini. Vendar so tudi Grki vedeli, da igra duhovna komponenta pri zdravljenju zelo pomembno vlogo. Vedeli so, da lahko v telesu dosežemo pozitivne, a tudi negativne učinke ne le z nekim konkretnim zdravilom, ampak tudi s prevaro, s snovjo, ki nima škodljivih učinkov, na primer s sladkano vodo. To sestavino zdravljenja poznamo danes pod imenom placebo, ki »pozdravi brez zdravila«. Pomemben, z začetka našega štetja za zdravnike in farmacevte, je bil Galen (130–200). Njegova pravila sestavljanja in priprave zdravil so bila v zahodni Evropi znana 1500 let. Njegov izum je na primer hladilna krema, katere sestava je podobna še danes.

V Babilonu, dragulju starodavne Mezopotamije, ki ga pogosto imenujemo kot zibelko civilizacije, najdemo prve dokumente o lekarništvu. Zdravilci tistega časa so bili duhovniki, farmacevti in zdravniki hkrati. O poznavanju znakov bolezni, predpisovanju zdravil in

o molitvi k bogovom pričajo glinene plošče. Tudi najstarejša lekarna na svetu je bila v osmem stoletju zgrajena v Bagdadu. V njej so izdelovali sirupe, destilirano vodo in alkoholne raztopine. S širitvijo arabskega vpliva čez Afriko v Španijo in južno Francijo se je njihovo znanje razširilo tudi v Evropo. Na evropskih tleh se prve lekarne pojavijo po letu 1000, in sicer najprej ob obalah Sredozemlja. Najstarejša v naši bližini je bila v Trogirju (1271). V notranjosti, v celinskem delu Evrope, pa se je večina medicinskega in farmacevtskega znanja ohranjala v samostanih, kjer so menihi nabirali rastline oziroma jih gojili v svojih rastlinjakih. Med najbolj znanimi samostani pri nas, ki so se ukvarjali z zdravljenjem, so samostani Stična, kartuzija Žiče in pavlinski samostan Olimje, ki je tudi najbolj znana samostanska lekarna pri nas. S pojavom prvih lekarnarjev, ki so bili največkrat pomembne mestne avtoritete, kar priča o tem, da je poklic zelo cenjen, se začno odpirati javne lekarne, ki so jih mestni zdravniki redno nadzorovali. Ljudje so se skozi zgodovino vedno bali, da bi jih z zdravili prevarali in jim predpisovali čudežne zvarke brez vsakršnih učinkovin, zato so tudi v Ljubljani lekarnarji nekatera zdravila izdelovali javno, pred svojo lekarno, in sicer v prisotnosti mestnega zdravnika. To je veljalo zlasti za teriak in druga, iz dragih čezmorskih sestavin pripravljena zdravila. Zato so bila zelo draga in le malo je bilo takšnih, ki so si jih lahko privoščili.

Nekoč je bil zdravnik tudi lekarnar. Isti človek je nabiral zelišča, pripravljal zdravila in bolnika z njimi oskrboval, torej opravljal zdravniško in lekarniško delo hkrati. Lekarne, kot jih poznamo danes, so se v Evropi od medicine ločile šele v 13. stoletju. Samostojne so šele 800 let,

kar je v primerjavi z dobo, ko sta bili farmacija in medicina združeni, malo. Rimsko-nemški cesar Friderik II. Štaufovec je bil tisti, ki je leta 1240 izdal zakon, s katerim je ločil pripravo zdravil od diagnosticiranja in predpisovanja zdravil ter ločil zdravniški poklic od lekarniškega. Sprva je zakon veljal le za kraljestvo obeh Sicilij, potem pa je postal podlaga za lekarniško zakonodajo po vsej Evropi. Prav mesta, ki so bila ekonomsko in družbeno razvita, postanejo kraj nastanka in razvoja javnih lekarn. Besedo apotekar zasledimo prvič konec 13. stoletja na Nizozemskem, od koder se razširi po vsej Evropi. To pomembno prelomnico štejemo za uradni začetek poklica lekarnarja. Izključno apotekarju je bilo dano pripravljanje in trgovanje z zdravil ter skrb za njihovo primerno zalogo.

Prvi lekarnarji, ki so pri nas ustanovili lekarne, so prihajali iz Benetk, ki so bile tedaj zelo razvita in vplivna republika. Njihovi trgovci so prinašali v naše kraje zdravila, od tam pa so prihajali tudi zdravniki in lekarnarji.

Še v Prešernovem času medicina ni poznala bolezenskih povzročiteljev, na primer bakterij in virusov, ne diagnostike, lekarnarji pa za večino bolezni niso mogli ponuditi učinkovite terapije. Takratna medicina je bila skromna in je imela le malo uspehov, zato ni presenetljivo, da so se bolniki v svoji nemoči velikokrat zatekli k mazačem in da so iskali uteho v veri. Vsestranski terapevtski pristopi dr. Frana Viljema Lipiča, ki je med letoma 1823 in 1834 deloval kot ljubljanski mestni zdravnik, na primer

puščanje krvi in uporaba pijavk, so bili v veliko primerih povsem nemočni, celo škodljivi. Zato je Lipič v svojih zapisih večkrat obupano zapisal: »Zdravljenje ni pomagalo, bolnik je izdihnil.«

Na Štajerskem so lekarne začele nastajati konec 16. stoletja in takrat je med prvimi kraji, in sicer leta 1587, lekarno dobil tudi Ptuj. Pred drugo svetovno vojno je imel Ptuj kar tri lekarne. Sredi 50 let 20. stoletja je bila Lekarna Ptuj edina lekarna za širše področje, ki ga danes pokrivajo tako javni zavod Lekarne Ptuj z osmimi lekarnami, kot Lekarna Ormož in zasebne lekarne.

Lekarništvo na ormoškem

Tudi v Ormožu so v preteklih stoletjih skrbeli za zdravstveno oskrbo meščanov tako, kot je to bilo običajno tudi v drugih mestih na Štajerskem. Ormož je imel zaradi obmejne in prehodne lege mesta posebno veljavo. Mesto je dajalo meščanom zaščito, v srednjem veku so se pojavili že prvi poklici. Za zdravje v mestu je skrbel ranocelnik, zdravje okoliškega kmečkega prebivalstva v vaseh pa je bilo prepuščeno kakšnemu domačemu ranocelniku ali zeliščarici.⁵ Kljub temu da je ozaveščenost ljudi naraščala, so v kraju največ škode naredili mazači, »fušarji« in prodajalci »čudežnih« zdravil in sirupov, ki so prihajali na sejme in jim je pogosto nasedlo lahkoverno, predvsem kmečko prebivalstvo.⁶

V Zgodovinskem arhivu na Ptujju hranijo Medicinsko-topografski statistični popis ormoškega območja iz leta 1842,⁷ v katerem okrožni

⁵Ormož skozi stoletja V., str. 260.

⁶Ormož skozi stoletja V., str. 262.

⁷ZAP, AMP, šk. 18, Medizinisch topographische Notizen von Sanitäts Districte Pettau von dr. F. Sorgen 1842.

fizik dr. Franc Sorgen s Ptujja poroča o stanju v zdravstvenem okrožju Ptuj. V takratno ptujsko okrožje so spadali tudi okraji Velika Nedelja, Ormož in Malek. V opisu zdravniškega osebja omenja okrajnega kirurga (ranocelnika) v Ormožu Jaohanna Seyfrieda. Imel je diplomu iz leta 1842. Bil je lastnik hiše v mestu, na katero je bila vezana realna obrtna pravica kirurške obrti. V hiši je imel zelo dobro opremljeno deželno lekarno.⁸

V Središču je deloval kirurg Johan Plosch, ki je imel diplomu iz leta 1828. Kot kirurg je imel osebno obrtno pravico in je bil založen z zelo dobrimi zdravili.⁹ Tudi v okraju Velika Nedelja je deloval okrajni ranocelnik Jožef Lešnik, ki je bil slabo zdravstveno podkovan. Njegova zdravila in instrumenti so bila *»srednje dobra in zadostovala so le ob najnujnejših primerih«*.¹⁰ Avtor tudi navaja, *»da o kakšnih mazaških baticah, mazačih in krošnjarih, ki bi prodajali strupe, tukaj ni nič slišati«*.¹¹

V okraju Malek je delal okrajni ranocelnik Anton Rossitsch, ki je vodil tudi lekarno. Ta je bila po kvaliteti in količini dobro založena z zdravili. Zdravila za svojo lekarno je nabavljal v bližnji Radgoni.¹²

V Kroniki mesta Ormož so omenjeni padarji,¹³ ki so delovali v mestu in okolici. Ukvarjali so se s puščanjem krvi, z vstavljanjem rožičkov, z izdiranjem zob, zdravljenjem ran, s striženjem, z masažo in kozmetiko. Pred nastankom javnih

lekarn so padarji v svojih oficinah pripravljali odvajala, bljuvala, dristila, panaceje (zdravila za vse bolezni) in »čudodelna zdravila« v obliki napojev in mazil. Na voljo so imeli tudi kopeli. Zdravili so razne bolezni. Zaradi pomanjkanja izprašanih ranocelnikov in kirurgov so bili padarji na deželi zelo iskani. Sredi 18. stoletja so dobili dovoljenje tudi za ranocelniško dejavnost. Prakso so opravljali javno, to je oblast tudi dovoljevala, vendar pod pogojem, da so padarji opravili predpisane izpite z oceno. Do leta 1784 so bili združeni z nediplomiranimi zdravniki v posebno zadrugo s sedežem v Gradcu. Izraz padar se je ohranil za zdravnike še v prvo polovico 20. stoletja.¹⁴

Poslopje ormoške stare lekarnе, marec 2012.
Iz fototeke Pokrajinskega muzeja Ptuj - Ormož, Enota Ormož.

⁸Ormož skozi stoletja V., str. 264.

⁹Ormož skozi stoletja V., str. 264.

¹⁰Ormož skozi stoletja V., str. 266.

¹¹Ormož skozi stoletja V., str. 268.

¹²Ormož skozi stoletja V., str. 268.

¹³SI_ZAP/0070_00068 Kronika mesta Ormož (R-70) - SIRAnet, str. 29.

¹⁴ZAP, AMP, šk. 18, Medizinisch topographische Notizen von Sanitäts Districte Pettau von dr. F. Sorgen 1842.

Pogled na zgodovino ormoške lekarne

Mestna lekarna Ormož je bila ustanovljena 23. oktobra leta 1909 in na podlagi koncesijske listine, izdane leta 1908 od državnega namestništva v Gradcu mag. pharm. Gustavu Trautvetterju, roj. 16. junija 1864 na Ptuju. »Bil je nemškega pokolenja«. ¹⁵ Leta 1923 je magister farmacije Gustav Trautvetter zgradil na parceli številka 16 na mestu stare, s slamo krite hiše, lepo enonadstropno hišo, ki je dobila številko 42, mesto Ormož. V pritličnih prostorih je uredil in opremil prostore za lekarno, zgoraj pa večsobno stanovanje. ¹⁶ Omenjena stavba danes nosi hišno številko Skolibrova 19. Lekarna je bila do leta 1945 v zasebni lasti, nato pa je lastništvo prevzela občina. Gospoda Trautvetterja so odpeljali v taborišče na Kidričevem. ¹⁷

Ormoška Mestna lekarna leta 1961.

Iz arhiva: Foto Host Štefan Hozyan s.p. Ormož.

Notranjost ormoške lekarne z osebjem, v 50. letih 20. stoletja.

Iz arhiva: Foto Host Štefan Hozyan, s.p. Ormož.

Vhod v Mestno lekarno Ormož, v 50. letih 20. stoletja.

Iz arhiva: Foto Host Štefan Hozyan, s.p. Ormož.

¹⁵SI_ZAP/0070_00068 Kronika mesta Ormož (R-70) - SIRAnet, str. 115.

¹⁶Kresnik, Zdenka: Ormož v času Karadorđevičeve in Titove Jugoslavije, str. 23.

¹⁷Lah, Petra, Zdravstvene razmere na območju Ormoža in okolice do konca 19. stoletja, str. 109.

*Notranjost ormoške lekarne z osebjem leta 1951.
Iz arhiva: Foto Host Štefan Hozyan, s.p. Ormož.*

*Vhod v Mestno lekarno Ormož leta 1952.
Iz arhiva: Foto Host Štefan Hozyan, s.p. Ormož.*

*Notranjost ormoške lekarne z osebjem leta 1952.
Iz arhiva: Foto Host Štefan Hozyan, s.p. Ormož.*

Iz Kronike mesta Ormoža¹⁸ je razvidno, da je bila njena upravnica v 50. letih 20. stoletja mag. pharm. Jelica Veselič z zaposleni tremi uslužbenci. Lekarno je vodila do leta 1965. Nato je vodstvo lekarne prevzela mag. pharm. ga. Pavla Ivanuša in jo vodila do konca leta 1997.

*Mestna lekarna Ormož leta 1958.
Iz arhiva: Foto Host Štefan Hozyan, s.p. Ormož.*

¹⁸SI_ZAP/0070_00068 Kronika mesta Ormož (R-70)-SIRAnet, str. 115.

Ormoška lekarna je svoje poslanstvo opravljala v isti stavbi vse do leta 1996, ko se je preselila na novo lokacijo v kletne prostore novozgrajenega bloka na Ptujski cesti v Ormožu, ki odgovarjajo novim evropskim standardom.

Leta 1998 je prevzela direktorstvo Lekarne Ormož mag. pharm. ga. Ksenija Senčar. Lekarna Ormož posluje od januarja 1993 kot samostojen Javni zavod Lekarna Ormož, prej je delovala pod okriljem ptujskih lekarn. Z 4.10.2007 je bil objavljen nov odlok o ustanovitvi Javnega zavoda Lekarna Ormož, katere ustanoviteljice so Občina Ormož, Občina Središče ob Dravi in Občina Sveti Tomaž.¹⁹

Javni zavod Lekarna Ormož ima poleg lekarne Ormož, kjer je sedež zavoda, še podružnico v Središču ob Dravi, ki je odprla svoja vrata leta 1965²⁰ in priročni zalogi zdravil v ambulanti v Ivanjkovcih in ambulanti pri Svetem Tomažu. Podružnica Središče ob Dravi je v sedanji stavbi občine na Trgu talcev že od začetka delovanja, le da so jo morali zaradi neustrezne opreme in prostora začasno zapreti leta 1997 in so jo obnovljeno ponovno odprli marca leta 2001.

Za človeka 21. stoletja je nepredstavljivo, kako zelo so ljudje po nepotrebnem trpeli in umirali, ker še niso bila izumljena danes najosnovnejša zdravila, kot so cepiva, protimikrobna zdravila in anestetiki. Toda v farmaciji še vedno niso odkrili in razjasnili vsega. Nekoč so bili zdravniki in lekarnarji združeni v istem človeku, danes pa farmacevti poleg tega, da izdelujejo zdravila, nadomeščajo ali dopolnju-

jejo vlogo zdravnika s svetovanjem in z informacijami o zdravlilu ter njegovem ustreznem odmerjanju.

V zadnjem desetletju se je bistveno spremenilo delo lekarniškega farmacevta. Nekoč so farmacevti v veliki meri zdravila tudi izdelovali. Nato je vlogo izdelave zdravil prevzela industrija. Farmacevt je skrbel, da je pacient dobil zdravilo pravočasno. Z razvojem transportnih poti in informacijske podpore je skrb za pravočasnost in ustreznost zdravila lahko zamenjala druga skrb, to je skrb za pacienta. Glavno delo v lekarnah postaja svetovanje. Zdravilo je izdelek, ki šele z nasvetom o pravilni, varni in učinkoviti uporabi dobi pravo vrednost in zares postane zdravilo. Lekarniška dejavnost je dejavnost osnovnega zdravstvenega varstva-izdajanje zdravil na recept.²¹ V lekarni pa je na voljo vedno več zdravil, ki se izdajajo tudi brez recepta in so varna le ob pravilni uporabi, za kar sta ob vročitvi odgovorna magister farmacije in farmacevtski tehnik. Na voljo pa so še številni drugi izdelki, ki pomagajo ljudem pri ohranjanju zdravja in njihovega dobrega počutja. V Lekarni Ormož in lekarniški podružnici Središče ob Dravi je trenutno zaposlenih 6 magistrov farmacije in trije farmacevtski tehniki.

¹⁹Uradni Vestnik Občine Ormož, 15. marec 2006. Letnik 10, št. 5.

²⁰Kronika Središče ob Dravi 1910–2010.

²¹Poslovno poročilo Lekarne Ormož. Interno gradivo. Ormož, 2010.

Ključne besede

Farmacija, farmacevt, lekarna, lekarnar, medicina, zdravilstvo, zdravila.

Spletni viri

- Grška božanstva. Najdeno 22.3.2012 na spletnem naslovu: www.moto-pajer.com/.../GRCIJA%20BOZANSTVA.html.
- Zgodovina farmacije. Najdeno 22.3.2012 na spletnem naslovu: eduwiki.si/tiki-index.php?page=Zgodovina+Farmacije.
- Zdravje, zaščita, imunski sistem, zdravila. Najdeno 23.3.2012 na spletnem naslovu: www.rajnazemlji.freei.me/znanost.... - Združene države Amerike.
- Zakon o lekarniški dejavnosti. Najdeno 23.3.2012 na spletnem naslovu www.mz.gov.si/fileadmin/mz.../lekarniska_dejavnost_260112.pd.

Pisni viri

- Die Apotheke. Historische Streiflichter, 1996.
- Kronika Središče ob Dravi 1910-2010, 2011. Središče ob Dravi.
- SI_ZAP/0070_00068 Kronika mesta Ormož (R-70)-SIRAnet, str. 29.
- ZAP, AMP, šk. 18, Medizinisch topographische Notizen von Sanitäts Districte Pettau von dr. F. Sorgen 1842.
- Poslovno poročilo Lekarne Ormož. Interno gradivo. Ormož, 2010.
- Uradni Vestnik Občine Ormož, 15. marec 2006. Letnik 10, št. 5.

Literatura

- Peter Borisov: Zgodovina medicine. Ljubljana 1985.
- Petra Lah: Zdravstvene razmere na območju Ormoža in okolice do konca 19. stoletja. Diplomaska naloga. Ormož 2009.
- Zdenka Kresnik: Ormož v času Karađorđevićeve in Titove Jugoslavije. Ormož 2007.
- Marija Hernja Masten: Nekaj drobcev o zdravstvu ormoškega območja do prve polovice 19. stoletja. V: Ormož skozi stoletja V., Ormož 2005, str. 257-272.

Povzetek

Nekoč je bil zdravnik tudi lekarnar. Isti človek je nabiral zelišča, pripravljaval zdravila in bolnika z njimi oskrboval, torej opravljal zdravniško in lekarniško delo hkrati. Tudi v Ormožu so v preteklih stoletjih skrbeli za zdravstveno oskrbo meščanov tako, kot je to bilo običajno tudi v drugih mestih na Štajerskem. Za zdravje v mestu je skrbel ranocelnik. Kljub temu da je ozaveščenost ljudi naraščala, so v kraju največ škode naredili prodajalci »čudežnih« zdravil in sirupov, ki so prihajali na sejme in jim je pogosto nasedlo lahkoverno, predvsem kmečko prebivalstvo. Mestna lekarna Ormož je bila ustanovljena 23. oktobra leta 1909 in na podlagi koncesijske listine, izdane leta 1908 od državnega namestništva v Gradcu mag. pharm. Gustavu Trautvetteru. Leta 1923 je magister farmacije Gustav Trautvetter v danes Skolibrovi ulici 19 zgradil lepo enonadstropno hišo in v pritličnih prostorih uredil ter opremil prostore za lekarno.

Lekarna je bila do leta 1945 v zasebni lasti, nato pa je lastništvo prevzela občina. Iz Kronike mesta Ormoža je razvidno, da je bila njena uprava v 50. letih 20. stoletja mag. pharm. Jelica Veselič z zaposlenimi tremi uslužbenci. Vodstvo lekarne je leta 1965 prevzela mag. pharm. ga. Pavla Ivanuša in jo vodila do konca leta 1997. Ormoška lekarna je svoje poslanstvo opravljala v isti stavbi vse do leta 1996, istega leta se je preselila v nove prostore na Ptujsko cesto. Podružnica v Središču ob Dravi je odprla svoja vrata leta 1965.

Za človeka 21. stoletja je nepredstavljivo, kako zelo so ljudje v preteklosti po nepotrebnem trpeli in umirali, ker še niso bila izumljena danes najosnovnejša zdravila. Lekarna je zakladnica zdravja. Poslanstvo lekarne je bilo v zgodovini in je danes skrb za zdravje ljudi.

Jožica Megla¹

90 LET ŽUPANOVE KAPELE V CVETKOVCIH

V članku je predstavljen kratek opis Županove kapele, ki leži v vzhodnem delu vasi Cvetkovci ob magistralni cesti Ptuj-Ormož. Kapela je stara 90 let, zgradili pa so jo po 1. svetovni vojni. Ob 90-letnici je doživela temeljito prenovo in bila blagoslovljena na isti dan kot 1920. leta.

V nedeljo, 5. septembra 2009, je bilo v Cvetkovcih posebej slovesno, saj so ob 90-letnici blagoslovili prenovljeno Županovo kapelo. Kapelica, posvečena Svetemu srcu Jezusovemu, stoji ob glavni cesti Ptuj-Ormož, na desni strani na začetku vasi, če se peljemo v smeri Ptujja. Je simbol in ponos kraja, saj obvladuje ta mali kraj kot cerkev. Danes sta ob Jezusovem kipu še kipa Marije in Jožefa.

Kapelo so dale pozidati častilke Presvetega srca Jezusovega. Tako jih je poimenoval pridigar (pridiga se je ohranila) ob blagoslovitvi, 5. septembra 1920. leta, župnik Pavel Vesenjaka iz Moškanjcev. Graditeljice so bile polsestri Marija Poplatnik in Alojzija Veldin ter njuna nečakinja Terezija Geč. V težkih časih po prvi svetovni vojni so morale kar dobro gospodariti, da so zmogle gradnjo kapele, kar je bil za tiste čase velik zalogaj. Gotovo je bila v njihovih srcih globoka vera in zavedanje majhnosti spričo grozot, ki jih je povzročila vojna. S fronte se mnogi niso vrnili, mnogi so se vračali pohabljeni, vendar neizmerno hvaležni Bogu, da so prišli domov in da je vojne za zmeraj konec. Med njimi je bil tudi svak obeh polsester Anton Geč, Županov,

¹ **Jožica Megla**, profesorica slovenskega jezika, Šolski center Ptuj, strojna šola, Volkmerjeva cesta 19, 2250 Ptuj.